

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 12 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrate 6 kr., če se oznanilo onkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se avtorizirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljno pošiljajo naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 9. maja. V poslanskej zbornici državnega zbora je bila predložena osnova zakona o pokritji 60 milijonnega kredita.

Groholski in drugi Poljaki interpelirajo vlado, ali se namerava v Bosno marširati, iz kakšnega vzroka, iz kakšnega namena, ali v porazumljenji z traktatnimi oblastmi, ali v porazumu z Rusijo.

Budapešta 9. maja. V spodnjej zbornici je ogerski finančni minister predložil osnovo zakona o pokritji 60 milijonnega kredita, kar ga pade na ogersko polovino monarhije. Dobiti se ima ta kredit, kadar ga bode trebalo, z uporabo zlate rente, ali pa s provizorično operacijo.

Mi delamo na razpad cesarstva?

... eine Partei, die in ihrer verbliebenen nationalen Einseitigkeit erwiesenermassen auf den Verfall des Kaiserstaates Oesterreich hinarbeitet und speculiert ...

Besede ki smo jih tu postavili, in ki nas Slovence obrekujejo, da delamo na razpad Avstrije, vzete so iz članka dr. Schreyjevega v oficijalnem organu naših nemškutarjev ali ustavovercev, „Laibacher Tagblattu“ od ponedeljka, in merijo na slovensko narodno stranko, kakor smo uže včeraj na tem mestu omenili. Ogledimo si jih denes še bolj na tanko, da bomo videli in dovolj zaničevali celo politično podlost in zlobnost, ki jih je pisala al narekovala.

Vse kar živi, hoče se ohraniti, zato se z vsemi močmi brani proti vsemu, kar je njegovemu bitju protivnega. Boj za bitje in žitje,

boj za eksistenco je najbrezobzirnejši, brez pardona. To velja o posameznem človeku in o državi. Zatorej nam zgodovina kaže, kako silno sumnjive, neusmiljene, naglosodne so bile države vselej proti onim, ki so se vzdigovali ali zarotovali proti njihovi obliki ali njih obstanku. Bodi si republika ali monarhija, svet ska ali duhovenska oblastnija na krmilu, — proti „veleizdajniku“ je rabila vešala, meč ali ogenj. In še dandenes so v našem kazenskem zakoniku silno hudi paragrafi zoper onega, ki bi delal zoper celoto ali celo zoper obstanek države.

Ta kratek preudarek daje dovolj razumka, kako strašna obdolžitev se vrže na koga, ako se mu v lice očita, da dela in špekulira na razpad države. Tem nesramneje je pa, ako se to očitjanje veleizdaje zaluči v obraz velikej stranki, ki obsega maso celega neroda, stranki, ki ima od Drave do Adrije, od Goratana do Kolpe v vseh zastopih svoje zaupne moze. Še bolj pobalinsko je pa, če pravi Schrey (ali njegov prijatelj tagblattarski), da je ta veleizdajnost naše stranke dokazana (erwiesenermassen) — a zamolči te dokaze, ne priobči jih, da bi državni pravdnik zvedel zanje! On jih baš nema, prosto laže in obrekuje!

Namen obrekovalcev v tem članku je bil, kakor smo uže včeraj omenili, z očrnjenjem naše lojalnosti novemu deželnemu načelniku in cesarjevemu namestniku dokazati, da nij prav imel, ko je na Kranjskem priporočal pravičnost, nepristranost in objektivnost, češ, da te se ne morejo rabiti proti tacim veleizdajnikom, kakor smo mi narodni Slovenci. Ker je naš nalog, odvrčati take strupene in hudobne napade, presmatrajmo vendar istino o naši lojalnosti in o na-

šem avstrijanstvu tako, da jo bode tudi pošten protivnik lahko umel.

Če Slovenec reče, da je dober Avstrijec, nij mu treba še le fraka obleči, pa belih rokavic natekniti in teči h g. c. kr. glavarju in družemu oblastniku ter z nizkim poklonom in z narejeno-navdušeno deklamacijo svojo avstrijsko lojalnost dopovedati, da „hrib se omaje in hrast, a Slovencu zvestoba ne gane“, — temuč vsak zaveden naroden Slovenec je in mora biti uže iz narodnjaštva, iz pameti, zaradi svoje narodne eksistence, zaradi bitja in žitja, avstrijske misli. In ta uzrok je, recite kar hočete, močnejši pri človeku, nego vsi drugi nagibi, zlasti močnejši, nego dobička ali avanzmá-želja necih „lojalnih“ ljudi.

Mi Slovenci smo in moramo biti Avstrijci, želimo in moramo želeli Avstriji obstanek, uže zaradi tega, ker bi po njenem razpadu gotovo en del našega naroda požrl samogoltni Nemec, drugi del pa dežel lakomni Italijan. Najtrdnjše vez samohrambe nas torej veže k Avstriji, od katere samo to, in jedino to, terjamo in bomo terjali, da je nam in vsem svojim slovanskim narodom v narodnem obziru pravična, objektivna, nepristranska.

Vemo, da pride nemškutarski slaboumec, in nam bode očital naše ruske in obceslovanske simpatije. Da, imamo jih, vroče, in nikdar jih ne bomo zatajili, za nobeno ceno. Rusi in vsi Slovanje so bratje naši po rodu in krvi. Njih blagostanje je tudi naša moralna podpora, to mi najboljše čutimo, in nobena moč na svetu nas nasprotnega ne more prepričati. Baš kot bratje po rodu in krvi so nam Slovanje najboljši prijatelji.

Ali zaradi tega, ker to čutimo in vemo,

Listek.

Leon Brossy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

Dvanajsto poglavje.

(Dalje.)

Gre tedaj stanovitno k zidu in najde kmalu vrata. Luknja se je zopet zatemnila, gotovo je nekdo skozi pogledal.

„To je kraj,“ si misli, „tu je mojih dvesto tolarjev!“

Poskušal je ključe in nazadnje vendar pravega našel. Poslušal je predno je odklenil in čul, da se nekaj v sobi premika. Potem odklene in odpre vrata.

V tem trenutku udari nekdo s polenom tako po vratih, da se stresejo. „Halo!“ vsklikne Fernandez, „nič več tacega. Prosim!“ Po teh besedah je palo orožje iz rok sennor Marina in tuga se je v veselje spremenila.

„Ruy Fernandez, tako gotovo kakor živim!“ vsklikne Palo, ter poda obiskovalcu roko in ga spremlja v sobo. „Upal in pričakoval sem, da kaj za naju storite, pa tega še nijsem tako koj pričakoval!“ Luč, kojoj jima je Karnar pustil, je še gorela, tedaj sta se lahko koj izpoznala, sennor Marino je pa potreboval delj časa. „Hvala Bogu!“ reče stavec resno, prepričavši se, da je resnica, „menil sem, da so se naši mučeniki povrnili in sklenil jih pobiti ali odpoditi.“

„Razumem,“ povzame Fernandez, „v resnici, s tem udarcem bi bili kmalu mene ubili. Ko bi bil jaz, kakor ste pričakovali, naglo vstopil, ubili bi mi butico. Na vsak način mi morate za to smrtno nevarnost nadplačati 50 tolarjev.“ — „Da, sto vam jih dam,“ odvrne stavec, „ako le najdeva moje dete in se vse dobro izide. Hočem vas dobro poplačati.“ — „Ali morda želita izvedeti, kako sem vaju dobil?“ vpraša rešilec. Oče in sin sta kazala

veliko željo, to reč izvedeti. „Dobro, pojta z menoj!“ Peljal ju je na prosto. „Tu se stoprav moremo oddahniti!“ Ustavi se blizu žalostnega pohlštva in počaka, dokler prideta k njemu oče in sin. „Tukaj!“ jame, „ne morem trpeti blizu sebe tega zidovja. To pospešuje spomin na prejšnje čase. Ali sta oborožena? Da ne, se varujta.“ Po teh besedah se vsede na zemljo. Spremljevalca se tudi vsedeta zraven njega na tla, ter pripovedujeta, kako so jima pobrali orožje. „Nič ne dé!“ pravi zopet ta, ter izvleče iz žepa tri samokrese in peteline napevši dá vsakemu jednega. „Vsaj veste, da nosi bojazljivec zmirom kak samokres s sabo in kdor je še bolj boječ celo po tri ali še več!“ Ko je tako poskrbel Fernandez za-se in za spremljevalca jame pripovedovati: „Dolgo časa vaju čakavši, nijsem ni videl ni slišal kaj. Bil sem torej prepričan, da sta pala kakemu hudobnežu v pest. Napotil sem se vaju iskat. A

nijsmo še tako otročji in najivni politikarji, da bi Slovenci mislili n. pr., da nas bodo Rusi anektirali. Mi vemo, da je to nemogoče. Torej smo že iz naravnega egoizma dobri državljani. In torej je tem nesramnejša ona taktika mej nami živečih pseudo-Nemcev, ki imajo dovolj možgan, da bi to vse pametno preudarili in preračunili, — ki pa nas vendar za protiaustrijske stigmatizirati poskušajo iz same strankarske zlobe!

In ker smo že pri stvari, naj omenimo, da so nemški pisatelji in pesniki peli od raztezanja Nemčije od Belta do Adrije, nemški novinarji so pisali o nemškem mostu preko nas do Adrije, nemški parlamentarci (Kaiserfeldi) so se grozili, da bodo otrsli „svinčene podplate“ avstrijizma, nemški poslanci (Kuranda, Granitsch itd.) so žugali Avstriji z nemško „magnetno goro“ na severu itd. Slovenci in avstrijski Slovanje nijsmo nikoli kaj podobnega govorili ali pisali. Kako se torej zove in kdo je pobalín, ki nas veleizdaje in proti-Avstrijstva dolži? Heraus mit dem Flederwisch!

Avstrijski pravi interesi.

Naj se Ruskej posreči san-šefanski dogovor v njegovej celoti in brez daljnega vojevanja obistiniti in ohraniti, ali pa naj nov boj mej Rusko in Angleško iztok še bolj predrugači, — gotovo je: ako se še toliko novi red na balkanskem poluotoku pobija, to kar se je tam storilo, ne da se več izpremeniti; vsled tega je nemogoče prejšnje stanje zopet vpeljati, ter se je orijent jel popolnem izpreminjati. Mnóžica jela se je gibati, in ustaviti more je le oni, kateri ima trdno roko in vidi v bodočnost. To velja v prvej vrsti o Avstro-Ogerskej. Gotovo ne pretiramo, ako trdimo, da je san-šefanski dogovor zaznamoval ono trenutje v katerem bi naša monarhija morala večjo akcijo pričeti; a ne proti mirovnemu dogovoru, ker ta se ne dotika nika kor avstrijskih interesov, marveč pušča našemu vpljivu še ves prostor. A s tem mirom so se pa pričele take izpremembe v orijentu goditi, daleč še čez Bospor, da se naša monarhija, katere eksistenca in še daljno stanje kot velevlást je odvisna od nam ugodnih izprememb v orijentu, mora ali na jedno ali na drugo stran postaviti. Kar smo doslej delali, ali kar smo izpustili, to nema nobednega pomena; a kar se bo zdaj delalo ali

opustilo to bode pokazalo osodo naše monarhije v bodočnosti.

Iz tega stališča ne bode le Avstrija mirovnih dozdanjih prijaznih razmer z Rusijo še na dalje gojila, ampak še utrdila jih bode, da se ne bode evropska vojska pričela, katera bi znala nam škodljivi angleški trgovski vpljiv povekšati. Vsaj dokazuje zgodovina cellega stoletja, da je vsaka vojna mej kontinentalnimi silami pospeševala le obrtnijo, bogatstvo, ladjeplovje in moč angleško. Kar nas popolnem na iztok veže, to je naše avstrijsko trgovstvo, katero bi moralo popolnem propasti, ako bi mu ne odprli novih potov v iztočne dežele. Tu nam ne stoji Rusija sovražna nasproti, ampak Anglija, ki bi najraje vse svetovno trgovstvo sama imela, iz nas pa naredila malo agrarno državico. Angleška se ne protivi novim naredbam na balkanskem poluotoku, posebno stvarjenju novo bolgarske države, ki bi svoje meje tudi proti jugu raztezala, — v korist in vzdržitev Turške, temveč zato, da bi z njenim trgovstvom ne mogle druge države konkurirati, kar bi se pa lahko in moralo zgoditi, ako bi se Turčija le malo predrugačila. Anglija je iz lastnega dobička proti predrugačenju Turške, mi moramo ravno iz tega uzroka za izpremembo v Turškej biti, ker to našemu trgovstvu nova pota odpre.

Dozdeva se pa, da strast, s katero je proti Rusom angleška vlada napolnena, bode velike izpremembe turške ne le v Evropi, ampak tudi v Aziji provzročila, ker hoče Angleška azijske vojske proti Rusom v boj poslati. S tem, da tudi Azijske dežele dobivajo novo lice, odpre se nam in našemu trgovstvu še bolj velikanska bodočnost. A ponavljati moramo: naj še tolikanj na orijentalno vprašanje vpljavamo, nam ostaje le prava jedina zdrava politika: trdna prijateljska zveza z Rusko in vsemi kontinentalnimi silami proti Angleškej, in njenemu vedno večjemu trgovstvu.

Pripravljanje za vojsko.

Ruska armada je — tako se piše — za trdno preverjena, da se bode vojna z Angleži pričela; in res teško je o tem dvomiti, ako se le nekoliko vojne priprave ruske v Evropi in Aziji opazujejo. V San Štefano dohajajo dan za dnevom novi vojaški oddelki v tolicih masah, da more celo neizvedenec resno stanje občutiti. Oficirji in prostaki pri San Štefano zbrane armade ruske, govore o vojski, kakor

da bi se bila že pričela; pri tem se pa mnogo govori, kako se bode Avstrija v vojni Angležev z Rusi nastavila, kar je posebno Rusom velike važnosti, ker tej sovražna Avstrijska, bi Ruskej mnogo zaprek delala. V vojaških ruskih krogih se tedaj jako želi, da bi Rusija vse odstranila, kar bi jej prijateljstvo Avstrijske odvrčalo.

Ruski generalni štab izdelava za bodočo vojno z Angličani mnogo načrtov, ki bi zmago zagotovili Rusom. Novo došla vojaška oddeljenja se tako nastavljajo, da bodo pozneje koncentrično proti Carigradu operirala. Angleške družine v Carigradu pripravljajo se na izselitev.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. maja.

Nagodba bode torej menda res skoraj gotova. V *državnem zboru* je ministerstvo predložilo prvo postavbo nove nagodbe, namreč o tistih osemdesetih milijonih, katere je država dolžna nacionalnej banki, a so se dozda Ozri branili svoj delež priznati. Zdaj so se udali, da bodo plačali 30 procentov in da bodo ta dolg plačevali iz letnega čistega dobička, kar ga v smislu art. 102 bank. statut od nacionalne banke mi trajanjem privilegija na Ogersko pade. — Nagodbeni odbor avstrijskega državnega zbora je včeraj pritrdil tej postavi, torej jej bode gotovo tudi večina državnega zbora. Ker so tudi Magjari v konferenci ministerske stranke dogovorom ministrov pritrdili, in imajo večino, ne bode nitf na Magjarskem zadržkov.

Iz *magjarskih* časopisov, se vidi hudo protivje proti okupaciji Bosne; vse kripnje napenjaajo, da bi Avstrijo od tega odvrgli. Tako primerja v članku „P. Nap.“ Avstrijo hijenam, revolucionariem in ponočnim tatovom, ako zasede Bosno! Koncem tega smešnega članka zakliče tatetično „P. Nap.“ „Naj narod (magjarski) osodo svojo v lastne roke vzame; sam naj skrbi za svojo bodočnost in naj ima pogum za njo dones svoj glas, jutri pa svoj meč dvigniti.“ Magjari so menda uže pozabili, kdo je bil pri Vilagošu tenen, ker je „meč dvignil“, in kdo ga je tenel!

Vnante države.

Angleš i „Times“ govoré v potovanji Šuvalovega v Peterburg in uže bolj pohlevno menijo, da bode mir, ako se Šuvalovemu posreči, prave misli angleške vlade ruskej vladi dopovedati, in pa njen sklep pri teh mislih ostati. Nikomursen nesanja turško vladanje v Bolgariji zopet uvesti, celo ne pod uveti carigradske konference. Rusija ima pravico terjati, da se bodo učinki vojske v mnogih točkah poznali. Ali v tem naj se

nijsem šel takoj Moratina po vaju povpraševati, marveč sem po drugej poti skušal izvedeti uzrok vajinega izostanja. Kakor po navadi, kedar preti nesreča, sem lazil sem ter tja molčé, in na vse strani vlekel na uho. Razvidno je, da predno nij napočil dan, se nij dalo nič kaj storiti. Z orlovim očesom sem opazoval Moratina in njegovega prijatelja, katera sta vaju sem spravila, pazil sem nanja od prihoda do odhoda. Prepričavši se, da njuni sprehodi v gozd nijso brez pomena, sem neustrašeno malopridnežem sledil k jami. — „Meni se je tudi zdelo, da sem nekoga videl okolo laziti,“ pravi Palo. — „Tisti nekdo sem bil jaz. Od onega kraja sem vam semkaj sledil. V resnici sennorja, jaz sem šel predaleč in sem imel preveč sitnosti uže z vama, da bi se pustil za to plačilo goljufati. Dva tisoč tolarjev ste mi obljubili, ako vam pripravim hčerko, pa te sem uže sedaj zaslužil, akoravno še nijsem svoje obljube izpolnil. Mož, kateri

je za vaju važen, se za moje denarne zadeve briga, in ta mož je moj najhujši sovražnik.“ Sennor Marino se nij mogel pri tej opombi smeha zdržati.

„Le nič ne skrbite sennor Fernandez.“ je dejal, „bogato vas bodem obdaril zavoljo vašega dobrega in srčnega delovanja.“ — „Le kakor mogoče govorite o plači, pa tudi kakor mogoče se varujte, me zastran hrabrosti hvaliti, da vam pravico povem, jaz sem se v tej zadevi kakor kača okolo plazil, name-to da bi v mesto pomoči iskat šel.“ — „Pa ste vendar-le svojo reč dobro dokončali.“ — „Še nekaj moram omeniti,“ govori Fernandez. „Karlo sem videl!“ — „Ste li gotovi? Pa kako ste jo izpoznali?“

„Šetala se je z neko deklico blizu gozda, in čul sem, da jo je nje tovarišica za Karlo klicala. Še nikoli nijste tako lepe in krasne deklice videli, ona je lepa, kakor angelj na podobi. Ko bi ne bil ravno skrit čakal vaša

sovražnika in ko bi ne bil na vrh še tak bojazlivec. bi bil stopil k njej in bi jej bil vse razodel.“ — „Da, ko bi bili le vi to storili!“ — „Neumnež, kakoršen sem bil.“ reče Fernandez na prsi se vdarši, „po vašem glasu spoznam, da, ko bi jej bil jaz to skrivnost povedal, bi mi bili vi gotovo še petsto tolarjev po vrh darovali. No, vsaj sem vendar-le na skrivnem vse o njej izvedel, in tu vam prinesem polno narobe. Ona je namreč zaljubljena v mladega biserolovca. Brossy se zove, in ta hudičev Karnar jo zadržuje in preganja, ker jo hoče za ženo imeti, in Moratin ga v tem podpira, ker . . .“ — „Li gotovo veste, da še nij cmožena?“ mu pade vznemirjen Marino v besedo. — „Gotovo, resnično! Pa še nekaj. Vojna šalupa je tu, kmalu za nami je iz Mazatlana odšla, in menim, da vam bode uže pomagala. Idite h kapitanu šalupe, povejte mu kdo da ste, in kaj iščete, in kako ste bili trpinčeni, on vam bode gotovo pomagal,

Rusija ne brani, da dogovore sprejme, kateri angleški vpliv v Turčiji ne izključujejo. Mi se neudamo v svojem uporu proti prevagi ruske moči v Turčiji.

V italijanskem parlamentu je bivši minister Nikotera interpeliral zdanje Cairolijevo ministerstvo, zakaj je dovolilo znani shod republikancev v Rimu, na katerem se je 70 per tuje države govorilo (zoper Avstrijo). Minister Cairolis se je izgovarjal, da oni shod „nema pomena“, in da vlada ne more odgovorna biti za neprimerne izjave družih. Zanardelli je še pristavil, da ministri zaradi tega niso smeli zabraniti onega shoda, ker je svobodno zbiranje v njihovem programu. „Italija je v tacih razmerah, dejal govornik, da more najrazširjenejši svobodi prosto pot pustiti, a se nema bati nevarnih nemirov.“ — To je vse lepo, ali na vse zadnje je prava resnica vendar le to, da italijanska vlada sama rada vidi, da se razširjajo take ideje (poželenja po Trstu, Istri, Trentinu), kakor so se v ročenem republikanskem shodu v Rimu propovedovale. Ministri so, to se ve, diplomati dovolj, da tega ne bodo povedali.

Iz **Pariza** javljajo, da je veliko pozornost obudilo, ker sta princa Waleski in Danski pri obedu ministra vnanjih stvari, dalje časa govorila z Gambetto.

Dopisi.

Iz Gorice 7. maja. [Izviren dopis.]

„Rodoljub sem in ostanem do smrti“ Tako pravi monsignor Pauletič v svojem „Poslanem“ v „Slovenskem Narodu“ in v „Soči“. Dobro mu je odgovoril dopisnik naše „Soče“, in da ne bode g. P. mislil, da je dopisnik „Soče“ in „Slovenskega Naroda“ ena in ista oseba, naj i jaz še kaj o tem dragem „rodoljubu“ izpregovorim, a le ob kratkem: Monsignor Pavletič je stavil ob svojem času predlog, naj se popolnem odpravi škodljivi dualizem (po našem slovenski oddelek) v kmetijski šoli ter vpelje jeden skupni naslov. To se razume tako: ravnatelj naj bi bil po mnenji vrlega Štanderskega rodoljuba Italijan, k temu naj bi zahajali i učenci slovenskega rodu, z njimi tudi dotični učitelj, kateremu bi pa bila naloga, onim dijakom, ki italijansčine ne umejo — italijanskega učitelja predavanje tolmačiti. Monsignor! Mari je to vaš patrijotizem, vaše rodoljubje? Ali se ne pravi to: uničevati slovenski oddelek kmetijske šole? Pojte rakom zvižgat se svojim rodoljubjem! Kdo vas bode, monsignor, še kaj v časti imel, vas, ki bombastično dikirate v svojem „poslanem“: „pravica je Bogu in človeku ljuba!“

po tej poti dosežete najprej svoj cilj in konec. Gotovo vam bode dal nekaj mornarjev, s katerimi okolo prehodimo in vsako hišo od Lorette do Moratina preiščemo, na ta način se nam mora posrečiti. Vi dobite v kratkem svojo hčerko nazaj, jaz bom dobil svoj denar, Karnar in Moratin bosta pa visela na bližnjih drevesih, to bode aleluja!“ — „Izvrstno, izvrstno!“ vskligne Palo, kvišku skočivši. „Ne zamudimo ni trenotka! Peljite nas do šalupe, Fernandez, da bomo, kolikor moremo, vaš načrt izpolnili.“

Trinajsto poglavje.

Nobeno pero ne more popisati strahu in groze, katera se je Karnarja polastila, ko je žul iz svojega skrivališča pogovore in pogodovanja lejtnanta Strato in Brossyja. Strahu si ne upa sopsti, oči mu stopijo iz votlin in na vsem životu se trese in trepet, še bolj se oklene deske se špranjo, za katero se je

In ali je morda od gospoda iz Štandreža rodoljubno, da je pristavil sovražnim nakanam necega italijanskega gospoda, kateri je poročal, da je velika ovira za dober uspeh na kmetijski šoli, da se v dveh jezikih podučuje i. t. d., sledeče prav rodoljubne besede: „Tenendo in molto apprezzamento le giustissime osservazioni dell' on Sig. — noi siamo penetrati dalla piu intima convinzione etc.“ (Jako visoko cenimo najbolj (?) opravičene te opazke gosp. — in z vsem prepričanjem stavimo sledeče predloge itd.) Kaj, monsignor, ali slovenski rodoljub tako varuje naš slovenski materini jezik? Je li to morda bramba narodnih pravic? Ali mar Italijani na tak način svoj jezik spoštujejo? Deželni zbor, večinoma italijanski, nij nikdar zanikal enakopravnosti slovenskega podučnega jezika, a vi „rodoljub“ bi hoteli pomagati nam odvzeti še to malo materinščine, ki se goji na kmetijski šoli? Važnejši znanstveni predmeti se podučujejo slovenski na ces. kr. učiteljski v Gorici in Kopru, in naš Štanderski „rodoljub“ bi rad videl, da bi se slovenskim kmetiskim fantom na kmetijski šoli v tujem jeziku umno kmetijstvo predavalo. No, jedna želja se je vam vendar izpolnila, vam, ki kakor „rodoljub“ pri vsakem glasovanju potegnete z Italijani, da ima sedaj naša c. kr. kmetijska družba — po odpovedbi g. Peršeta — tajnika Napolitanca, akopram je bil za to mesto kompetiral i drug avstrijsk učenjak.

Znano je tudi, da vaše rodoljubje, pa pedanterija ter ljubezen do domačinov, celo do svojih najožjih sorodnikov, je odpravilo najboljše učiteljske moči iz zavoda goriške gluho-nemice, kjer vi pašujete, in morali so si dotični učitelji poiskati kruha drugod, ker se nijšo hoteli podvreči vašim „patrijotičnim poveljem!“ T.

Domače stvari.

— (Ljubljanska hranilnica) ima, kakor smo slišali, jutri shod upravnih odbor-nikov, ki bodo sklenili zaradi zidanja nove hiše, na mestu sedanje Novakove poleg kazine. — Od neke strani, — menda zlasti od kranjske stavbene družbe — se nasvetuje, naj bi hranilnica zidala rajše na Kozlerjevem vrtu v nadaljevanji Bethovnovih ulic, tako, da bi se pri pošti podrla tista prislonjena pekarija in bi se Knafova ulica do Šelenburgove potegnila, po drugej strani pa Bethovnova ulica do Sovanovega vrta prodolžila.

držal, kakor da bi bil od strahu omedlel. Iz njegovega vedenja se razvidi, da je on in nihče drugi omenjeni begun. Zmiraj še strmi v kajto, da mu kaka besedica ne uide. „Neizmerno sem vesel, ker ste mi to povedali, lejtenant Brossy,“ reče lejtenant Strato, „ujetje tega človeka je dober začetek za vas v tej službi. Kje je in pod katerim imenom živi sedaj?“ — „Imenuje se Karnar,“ odgovori Brossy, „in stanuje v samotnej okolici tega kraja.“ Po teh besedah razodene mali načrt njegovega življenja in delovanja, kar je pa uže bralcu iz prejšnjih poglavij znano. „To je skoraj gotovo naš begun,“ reče Strato, „prej ko se ga polastite, toliko bolje je. Li potrebujete pomoči od šalupe? Moja četa se je se ve da zelo zmanjšala, da komaj za delo na šalupi zadostuje, mislim pa, da boste vi, kar bo še ljudij manjkalo, z vašimi ljudmi nadomestili. Jih li potrebujete?“ — „Ne, bolje se mi zdi, da vzamem sboj nekaj mojih ri-

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo 12. t. m. veselico se sledečim programom: 1. „Želje“, samospjev se spremljevanjem na glasoviru, vglasbil Ant. Nedved. 2. „Pes in mačka“, vesela igra v 1. dejanji. 3. Tombola za smeh. 4. Ples. Uljudno se vabijo vsi čast. gg. udje k obilnej udeležbi, ki naj blagovole tudi sposobne ne-ude soboj pripeljati. Začetek ob 8. uri zvečer. Odbor.

— (Gorenjska železnica) s 15. majem do 7. julija izpremeni voznjo tako-le: Vlaki bodo iz Ljubljane odhajali ob 4. uri zjutraj, ob 8. uri 42 min. dopoldne ob 12. uri 53 minut popoldne, in ob 7. uri 30 min. zvečer (mešanec). Prihajali pa bodo v Ljubljano: Ob 2. uri 35 min. in ob 7. uri 30 min. zjutraj (mešanec), pa ob 3. uri 12. min. popoldne. Občinstvo se sploh pritožuje, da te železnice direkcija ne jemlje nobenega ozira na Ljubljano, niti na gorenjska mesta, pri sestavljenju voznjega reda, in tako sama sebi škoduje in lokalne voznje zavira, — to se ve, na pravo škodo — le državi in davkoplačevalcev, ki morajo končne izgube in primanjkljaje poravnati.

— (Duhovenske premembe) v ljubjanskej škofiji: G. Jakob Rus, dosedaj dekan v Šmartinu pri Litiji, je dobil Šmarijsko faro in dekanijo. G. Matija Zarnik pride vsled lastne želje za kaplana v Šmartin pri Kranji. — Za mašnike bodo razen 7 gospodov bogoslovcev IV. leta posvečeni sledeči gospodje III. leta: Jožef Dolenc iz Planine, Anton Koblar iz Železnikov, Martin Malenšek iz Semiča in Rok Merčun iz Doba.

— (Trebuh si prepral.) Iz Črnomlja se poroča: 69 letnega osobenika Janeza Novaka iz Sela pri Podbrezjah, ki je v vednem prepiru se svojim sinom in sosedi živel, sumili so, da je 3. m. m. zažgal hišo posestnika Anton Grabrijana; požar nij sicer mnogo škode napravil ker so ga kmalu pogasili; a ker je Novak večkrat žugal soprog krošnjarja Grabrijana, ki je bil tačas ravno po kupčiji na Nemškem, zato so ga žandarji prijeli. Ko so ga ti hoteli odpeljati v ječo, zgrabi mož škarje, ki so na mizi ležale, ter si hoče z njimi trebuh preparati. Se silo so mu vzeli škarje iz rok, zvezali ga in peljali v ječi. Poškodoval se je le malo. Bil je uže več tednov v ječi okrajne sodnije, in nij se mu še posrečilo svoj načrt, življenje vzeti si, izpeljati. Ko pa stopi 24. m. m. jetničar s kosilom v

bičev, kateri uže tako morilca dobro poznajo, in na katere se zato toliko bolj zanesti smem. Menim tudi, da ne bode nič težavno, se beguna v dveh ali treh urah polastiti, tako okolo polu noči v postelji zasačiti ga.“ — „Tedad ga boste vi, brez mojih ljudij?“ — „Gotovo, z veseljem.“

Skleneno je bilo tedaj, gotovo na vsak način ga dobiti, in ta sklep je vzročil, da se je poslušalec na vsem trupu tresel. Nič več nij smel ostati, tedaj se je kolikor mogoče tiho v vodo spustil in plaval brez šumenja na oni kraj, kjer je čoln stal. Vse se mu je mešalo v glavi, nevarnost mu je stala pred očmi in za njo strah.

„No, ali ste imeli srečo?“ vpraša Moratin šepetaje, pomagavši mu v čoln stopiti. Karnar je bil toliko vznemirjen in prestrašen, da nij mogel koj odgovoriti. Dolgo je moral misliti, kako bi ta strah svojemu tovarišu prikril. (Dalje prih.)

ječo, kjer je bil Novak zaprt, vidi ga na tleh žepeti, in okolo njega tla krvava. Ker nesrečnik nij imel drugega orodja, razbil je vrč in si z jedno črepinjo trebuh pretrgal, in potem sam čreva in drobovje izvelkel iz sebe in po tleh razmetal. Prevideli so ga takoj, ko so ga našli in pri tej priliki je obstal, da je v resnici on hišo Grabrijanovo zažgal.

Razne vesti.

* (Prstan požrla.) je neka dekla, ki je prišla k zlatarju Masatiju v Celovci razne stvari nakupavat; ko nekoliko časa ogleduje razne prstane, hoče otiti, in pravi, da jej nobeden ne dopade. A g. M. je pogrešil precej, da mu manjka jednega prstana, zato je dal deklo zapreti. Na policiji so jo preiskali, a prstana le niso mogli najti; z zvijačo so izvedeli potem, da je prstan požrla.

* (Žalosten konec šale.) V neke gostilni v Sobješci pilo je nedavno pet mestjanov, h katerim se je pridružil tudi zakonnik Fr. Šima. Dajali so mu veliko pijače, in ko je postal že nezavesten, vlili so mu še silo zmes iz raznega žganja, vina in pive v grlo. Nesli so potem nezavestnega domov, da bi se prespal, a ubogi se nij več zbudil. Sodnijska preiskava se je pričela.

* (Pošta oropana). Iz Godonina se piše v dunajskemu listu: Poštni voz, ki se pripelje ob 10. uri v noči iz Holič na železniško postajo v Godonin, oropali so tatovi po noči 7. t. m. z veliko predrznostjo. Poštni voz navadno ostane na kolodvoru, do 2. po polu noči, da počaka pisem, ki doidejo z dunajskim in krakovskim vlakom. 7. t. m. gre poštni hlapec za malo trenutkov v postajo, a to priliko so tatovi porabili, ter so se s pošt-nim vozom odpeljali v mesto. Posrečilo se jim je skozi postranske ulice priti na prosto. Zdaj zavrtajo v zadnjo steno voza veliko luknjo, ter pograbijo, kar so v skrinjici našli. Odnegli so 9000 gld.; prazna pisma in druge poštne pošiljke pometali so proč, mej tem je bilo tudi 4000 gld. papirne rente. To je našel cestni delavec iz bližnje vasi, ter je zjutraj ob 8. uri nesel vse na pošto.

Vsakdo zna, kako upotrebljajo ječmenovke, pastile in druga zdravila zoper prehlade, katere ali za leke zoper bronhitis. Nova zdravilna metoda Guyotovi tertijski kapsulami ne stoji na dan več od 10—20 krajcarjev. Pri vsakem obedu použij 2 ali 3 kapsule in čisto bodeš uže izza prvih vzemkov opazil veliko olajšanje.

Da se izogneš mnogoštevilnim ponarejanjem, pazi, da ima naslov sklenice podpis gospoda Guyota v trobavenem tisku. (86—2)

Zaloga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Tržne cene

v Ljubljani 8. maja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — reš 6 gld. 01 kr.; — ječmen 5 gld. 36 kr.; — oves 3 gld. 26 kr.; — ajda 5 gld. 69 kr.; — pros 6 gld. 01 kr.; — kornja 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 68 kr.; — fižol hektoliter 10 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh poven — gl. 74 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedina kilogram 54 kr.; — teleščina 54 kr.; — svinjsko meso 68 kr.; — svinja 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. — kr.

Dunajska borza 9. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 90
Enotni drž. dolg v srebru	65 " 25
Žlata renta	72 " 10
1860 drž. posojilo	113 " 75
Akcije narodne banke	798 " —
Kreditne akcije	212 " 50
London	122 " —
Napol.	9 " 75
C. kr. cekini	5 " 77
Srebro	105 " 45
Državne marke	60 " 15

sem bolnim meč in zdravje brez lek in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry v Londonu.

30 let uže je nij bolehal, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlez, naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, tudenje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečnosti, diabet, trganje, shujšanje, bledično in pralajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkas iz meč 80.000 spričal zdravih, brez vsake medicinske meč nji spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsučišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shoreland, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castille Stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkas iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čustvenih bolečin, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno ginil, in to zaprečilo je dolgo časa moj študij. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière, prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečine in okusne Revalesscière poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega trenenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav celo in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,
služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, resle so se vse čutnice na celim životu, slabo preavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na azdraženji čutni, katero me je sem ter tja pregajalo in me ne jedni trenutek na miru pustilo, in pri em bila sem melanholična najvišje stopnje. Mnogi zdravniški poskusili so vse, brez da bi moje bolečine dajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahtavljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne avalečnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Küllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanju v prsni.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušjanji.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na eni, ko pri zdravih.

V vsakišti puščici po pol funta 1 gld. 50 kr., 2 gld. 50 kr., 2 funta 4 gld. 50 kr., 5 funtov 10 gld., 12 funtov 20 gld., 24 funtov 36 gld. Revalesscière-Biscuiten v puščicah in Revalesscière-chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. pošlje: Dr. Barry & Comp. na Dunaji, Wallengasse št. 8, kakor v vsaki mestu pri dobrih karjih in specerijah trgovcih; tudi razpošilja dujske hiše na vse kraje po poštah askanih ali povsod. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, kakor pri „slavem orju“, v Reki pri lekarju J. P. Romu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Trzinu pri lekarju Aljinoviču, v Trzinu pri Jakobu Scervallo, pri drogeristu P. Rocca, J. Hirscha, v Zadru pri Androviču. (188)

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Kršnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Za odrasle in otroke! Dr. A. Plenka „Anticatarrhaleum“ proti vsakemu náhodu sliznih mren.

Ta čaj, prirejen na znanstvenem temelji od najbolj zdravilnih zelišč in korenin, izvrstno deluje pri vseh náhodih sliznih mren v krlju, v sapniku in njega vejah, v pljučih, v želodci in črevih, vrlo pomaga pri kataru v mehurci, v maternici ter nje nožnici, tudi ublažuje okrepiljujoč in kri čisteč.

Paket z návodom po 80 kr. in 40 kr.

Dr. A. Plenka prašek za kašelj.

Prav dobrega okusa in koristen.

Škatljica z návodom in dijetetičnim poukom 40 kr.

Dr. A. Plenka prebavni prašek.

Preizvrstno deluje proti želodečnej kislini, izgagi, riganju, brezlastnosti, slabej prebavnosti, zlatež žili, in je zatorej visokocenjeno domače zdravilo.

Škatljica z návodom in dijetetičnim poukom 70 kr.

(Z n. v. c. kr. patentom od 28. marea 1861. l. vse zavarovano proti ponarejanji.)

Dobiti je v Ljubljani: lekarna g. E. Birschitz; v Mariboru: lekarna g. W. Königa; v Zagrebu: lekarna g. S. Mitlbacha, in skoro v vseh večjih mestih avstro-ogrske monarhije. (98—4)

Kdor hče proti velikemu rabatu prevzeti zalogo, naj se obrne na lekarno „ZUM Mohren“ v Gradci.

„Concordija“

vzajemno-zavarovalno društvo v Libercu
(Reichenberg in Böhmen).

Uljudno naznanjamo, da smo za vojvodstvo Kranjsko

Glavni zastop

se sedežem v Ljubljani ustanovili in za vodjo izvolili gospoda

Ignacija Valentinčič-a,
hišnega posestnika v Ljubljani.

Liberec (Reichenberg in Böhmen), 1. marca 1878.

Ravnateljstvo.

Gledé na gornje naznanilo, kakor tudi gledé na to, da se bodo zavarovanja pri meni pod najugodnejšimi pogoji sklepala, ter da bode moja posebna skrb, p. n. stanke vsestransko zadovoljiti, — si doveljujem slavno občinstvo na meni izročeni glavni zastop prav posebno opozoriti, ter k obilnej udeležbi vabiti.

„Concordija“ zavaruje proti škodi po ognji na poslopjih, premakljivih rečeh in poljskih pridekih, kakor tudi na človeško življenje v različnih primerjejih.

Ponudbe za sprejem zastopništva, kakor tudi ponudbe za zavarovanja se sprejemajo v mojej pisarni: sv. Petra cesta št. 73, kjer se tudi pojasnita brezplačno dobivajo. Odličnim spoštovanjem

Ignacij Valentinčič,

hišni posestnik.

V Ljubljani, 1. marca 1878.

(149—1)